

DergiPark Akademik

DergiPark Academic

Ahmet Aslan^{1*}

^{1.} Acta Medica Alanya Editörü

ABSTRACT

DergiPark is the Tübitak-Ulakbim project, which provides hosting and publishing services for journals in our country on the basis of the open journal system, and makes the publishing process easier and faster. In this article, DergiPark and Open Journal systems (OJS) are discussed.

Key Words: DergiPark Academic, Open Journal Systems, Tubitak/Ulakbim

ÖZ

DergiPark, Açık Dergi Sistemleri temelinde, ülkemizdeki dergilere barındırma ve yayımlama hizmeti veren, dergi yayımlama sürecinin daha kolay ve hızlı gerçekleştirilebilmesine olanak sağlayan, Tübitak Ulakbim projesidir. Bu makalede DergiPark ve Açık Dergi Sistemleri (ADS) konusu ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: DergiPark, Akademik Açık Dergi Sistemleri, Tubitak/Ulakbim

Geliş Tarihi: 26.07.2019 Kabul Tarihi: 04.08.2019 Yayınlanma Tarihi:48(2)23;

*Uçtu wv[c] ct <Ahmet Aslan, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ortopedi ve Travmatoloji AD, Alanya,Türkiye
Tel: +905056462411 e-mail: ahmet.aslan@alanya.edu.tr

ORCID:0000-0001-5797-1287

DergiPark Akademik, Türkiye'de akademik süreli yayıncılığın kaliteli ve standartlara uygun olarak gelişmesini sağlamak aynı zamanda bilimsel bilgi üretimine destek vermek ve araştırmacıların bilgiye erişimini kolaylaştırmak amacıyla yürütülen bir TÜBİTAK ULAKBİM projesidir [1].

DergiPark Projesi, dünya akademik çevrelerinde açık erişime (AE) verilen öneme paralel olarak, ulusal akademik dergilerin tüm dünyada görünürlüğünün artırılması amacıyla kurulan ve açık dergi sistemleri (ADS)/open journal system'i (OJS) temel alan dergi barındırma hizmetidir.

Ulusal ve Uluslararası dergi barındırma ve yönetim hizmeti veren çeşitli kuruluşlar mevcuttur. Ticari kuruluşlar, bu hizmetlerin yanısıra, çevrimiçi veri tabanlarını ve farklı içerik sağlayan platformları ücretli olarak sunmaktadır. Ancak araştırmaların bilgiye dönüştürülmesine aracılık eden bilimsel dergiler ücretsiz ulaşılabilir olmalıdır. AE, İnternet sayesinde, akademik hakemli dergilerin yayınlanmasını ve ücretsiz ulaşımı mümkün kılan bir modeldir. AE'de yayıncılık fonlarla veya ulusal/uluslararası projelerle finanse edildiğinden, makalelere ücretsiz ulaşılabilir [2].

ADS/OJS, akademik ve hakemli dergileri çevrimiçi olarak yönetmek ve yayınlamak için açık kaynaklı bir çözümdür. OJS başlangıçta British Columbia Üniversitesi'nden Kamu Bilgi Projesi araştırma programının bir parçası olarak geliştirilen ve Genel Kamu Lisansı altında dağıtılan yazılımdır. Bu gün bilimsel yayıncılığın kalitesini ve erişimini artırmak amacıyla araştırmalar yapan çok üniversiteli bir AE girişimi haline gelmiştir [3]. AE taraftarları Şubat 2002'de Budapest Open Access Initiative adını verdikleri bir deklarasyon yayınladılar. Bu metinde iki önemli husus vurgulanmıştır:

I- Hakem değerlendirmesinden geçerek yayınlanan makaleler yazarları tarafından arzu ettikleri şekilde saklanabilmeli ve depolanabilmelidir. II- Tüm bilimsel dergiler açık erişimli hale getirilmeli, yayınladıkları eserler telif hakkı olmadan kullanılabilir [4]. Diğer yandan, ABD'deki bir çok önemli üniversitenin ve Avrupa Birliği'nin desteklediği çalışmaların açık erişimli dergilerde yayınlanma zorunluğuna getirilmektedir.

TÜBİTAK ULAKBİM tarafından 2013 yılında belirtilen amaçlarla kurulan DergiPark projesi, 2017 yılına kadar OJS üzerinden hizmet vermiştir. Ancak DergiPark'ta barındırılan dergilerin ve kullanıcı sayısının hızlı artışına OJS yeterli gelmediğinden 2017 yılı itibarıyla ULAKBİM Dergi Sistemleri (UDS) adında, dergi ve kullanıcı sayısının artışından etkilenmeden çalışabilecek yeni ve yerli bir dergi yönetim sistemi geliştirilerek hizmete sunulmuştur. UDS, kullanıma ve ihtiyaca uygun olarak sürekli güncellenmektedir. <https://dergipark.org.tr/tr/> Adresi üzerinden hizmet verir. DergiPark'ın günlük ortalama kullanıcı sayısı 64.000 kişidir. Bu kapsamda 2018 yılında YÖK ve TR Dizin ile entegre sistemler geliştirmiştir.

DergiPark, TR Dizin [5] veya DOAJ [6] gibi bir dizinleme sistemi olmayıp, dergilerin ulusal ve uluslararası dizinlere girebilmesi için standart bir alt yapı hizmeti sunmaktadır. DergiPark'ın TR Dizinle entegrasyonu; dizine kolay başvuru, TR Dizin'e temiz veri aktarımı ve TR Dizin ile uyumlu gelişme süreçlerini içermektedir. DergiPark hizmetleri tamamen ücretsizdir.

DergiPark Projesi, Türkiye'deki tüm akademik dergileri kapsayabilecek biçimde planlanmıştır. Katılan her dergi ile karşılıklı hakların korunacağı bir "Katılım Sözleşmesi" imzalanmaktadır. Dergilerin kullanım kurallarına ve koşullarına uyması gözetilmektedir. Belirli şartları sağlayan dergilere DOI (Digital Object Identifier) hizmeti verilmektedir. Dergilerin güncellik takibi yapılarak; aktif, pasif ve yeni olmak üzere sınıflandırılır. Barındırılan her dergi için bir alan tanımlanmakta ve "Yönetici" hesabı açılmaktadır. Dergi Yöneticisi, sistemi kullanarak makalenin başvurusundan yayımlanmasına kadar geçen tüm sürecini elektronik ortamda yönetebilmektedir. DergiPark, Türk dizinine temel oluşturacak biçimde WOS ile uyumlu bir data yapısına sahiptir. Sistemin kullanımı konusunda teknik destek sağlanmaktadır. DergiPark sürekli kendini yenileyen bir sistem olup, yıllık plan dahilinde geliştirilmesi çalışmaları devam etmektedir. Acta Medica Alanya Dergisi, Ekim 2016 tarihinde TÜBİTAK ULAKBİM DergiPark sistemine kabul edilerek çevrimiçi olarak yayım hayatına başlamıştır [7]. DergiPark'ın gelişimini ve sürdürülebilirliğini desteklemektedir.

Teşekkür: Katkıları nedeniyle Fatma Başar (Uzman, DergiPark, Tubitak/Ulakbim, Ankara) ve Murat Topçuoğlu'na (Dr. Öğretim Üyesi, Alanya) çok teşekkür ederim.

KAYNAKLAR

1. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/page/about> Erişim: 12.10.2019
2. Laakso M, Welling P, Bukvova H, Nyman L, Björk BC, Hedlund T. The development of open access journal publishing from 1993 to 2009. PLoS One. 2011;6(6):e20961. doi: 10.1371/journal.pone.0020961.
3. Aslan A. TR Dizin. Acta Med. Alanya 2019;3(1):1-2. doi:10.30565/medaalanya.557393
4. <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/> Erişim:20.10.2019
5. Aslan A. Uluslararası Alan İndeksleri: Sağlık alanıyla ilgili bilimsel dergi indeksleri. Acta Medica Alanya. 2019; 102-104. doi: 10.30565/medaalanya.597384
6. John Willinsky and Mia Quint. Open Journal Systems: Open Source Journal Management and Publishing. Proceedings ELPUB2005 Conference on Electronic Publishing – Kath. Univ. Leuven – June 2005
7. Pınarbaşı A. [Acta Medica Alanya: Alanya Medical Journal]. Acta Med. Alanya 2017;1(3):1-2. Turkish. doi:10.30565/medaalanya.366264

How to cite this article/Bu makaleye atıf için:
Aslan A. DergiPark Academic. Acta Med. Alanya 2019;3(3):205-206. doi:10.30565/medaalanya.632462